

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Teie 26.09.2025

Meie 21.10.2025

nr 1.4-1/687, REM/25-
1060/-1K
nr 8-2/7841

Vedelkütuse erimärgistamise seaduse muutmise seaduse eelnõu koostöölastamine

Austatud minister

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on saatnud Justiits- ja Digiministeeriumile koostöölastamiseks vedelkütuse erimärgistamise seaduse (VKEMS) muutmise seaduse eelnõu. Justiits- ja Digiministeerium koostöölastab eelnõu järgmiste märkustega.

1. **Eelnõu § 1 punkt 8** – soovitakse VKEMS § 6² lõikes 2 ja § 6⁵ lõikes 2 asendada arv „3200“ arvuga „32 000“. Tegemist on vastutuse sätetes juriidilise isiku karistumäära tõstmisega.

Kui vaadata kavandatavat karistumäära, siis peame seda küsitavaks. Ka jääb arusaamatuks, miks ei muudeta seaduse § 6³ juriidilise isiku karistumäära, mis on samuti vaid 3200 eurot.

Füüsilise isiku karistumäär §-des 6² ja 6⁵ on kuni 300 trahviühikut ehk 2400 eurot (8x300). Karistusseadustiku (KarS) üldosa § 47 kohaselt ongi maksimaalne võimalus füüsilise isiku osas kuni 300 trahviühikut ehk 2400 eurot (8x300). Seega on kehtivates sätetes rakendatud kõrgeimat võimalust.

Juriidilise isiku karistus on aga kuni 3200 eurot ehk füüsilise isiku karistumäärast vaid 800 eurot rohkem. Kui vaadata KarS § 47 lõiget 2, siis selle kohaselt on võimalik juriidilist isikut karistada kuni 400 000 euro suuruse rahatrahviga. **Ehk VKEMS §-des 6², 6³ ning 6⁵ lõikes 2 ettenähtud juriidilise isiku karistumäär jääb lubatud maksimaalmäärast 125 korda madalamaks**, samas, kui füüsilise isiku karistumäär on maksimaalsega võrdne.

Seega on füüsilise isiku karistumäär maksimaalne, juriidilise isiku määr jääb aga sellest väga kaugemale. Tegemist on selge ebaproportsionaalsusega.

KarS võeti vastu 2001. aastal ning see jõustus 2002. aasta 1. septembril. KarS §-ga 47 nähti ette piirid, millest eriseadustes väärteo sanktsioonimäärade kavandamisel tuleb lähtuda. KarS § 47 lõikes 2 sätestati, et juriidilisele isikule väärteo eest määratav rahatrahv võib olla vahemikus 500 – 500 000 krooni (32 – 32 000 eurot).

VKEMS-i lisati vastutuse sätted (§-d 6² ja 6³) 2002. aastal. Paragrahvides ettenähtud karistumäär juriidilisele isikule oli kuni 50 000 krooni ehk ümardatult 3200 eurot (see ümardus tehti 2010. aastal euro kasutusele võtmise seaduse §-ga 210¹).

¹ [Euro kasutusele võtmise seadus–Riigi Teataja](#)

Viiskümmend tuhat krooni oli KarS §-ga 47 lubatud maksimaalmäär, proportsiooniliselt füüsilise isiku maksimaalse karistusega.

Aastal 2007 tõsteti juriidilise isiku maksimaalne rahatrahvi määr KarS-is 500 000 kroonini (32 000 euron) ning 2015. a KarS-i revisjoni tulemusena trahvimäär 400 000 euron. Valdkonnaseaduste karistustsüsteemide muutmise vajaduse analüüsimine on iga ministeeriumi ülesanne.

Arvukatest eriseadustest, mille väljatöötamine ja vastuvõtmine on jäänud 2000. aastate esimesse poole, samasse aega KarS-i eelnõu koostamisega, võib leida, et juriidilise isiku rahatrahvi määraks valiti valdavalt maksimaalne määr. 2002. a KarS-i järgi oli see 50 000 krooni (3200 eurot). Sama määr kehtib paljudes eriseadustes tänaseni. Ka VKEMS on üks sellistest eriseadustest, kus trahvimäärasid ei ole tõstetud aastaid ning uued väärteo koosseisudki on varustatud seniste koosseisude eeskujul suhteliselt madala trahvimääraga.

On väga küsitav, kas juriidilise isiku puhul täidab mõnetuhande euro suurune rahatrahvi karistusõiguslikku eesmärki ja mõjutab juriidilist isikut seaduse nõuete rikkumisest hoiduma. Meie arvates on kütusevaldkond üks selliseid, kus liiguvad suured summad, kasumid ning kohustuste tahtlik täitmata jätmine ei tohiks anda õigusrikkujale konkurentsieelist. Karistus peab selle võimaliku eelise kõrvaldama.

Sanktsiooni ülemmäär seaduses peab võimaldama määrata juriidilisele isikule rahatrahvi, mis karistusena täidaks nii üld- kui ka eripreventiivset eesmärki.

Arvestama peab ka füüsilise isiku trahviühiku tõstmisega KarS-is, millega füüsilisele isikule määratava rahatrahvi ülemmäär on praegu 2400 eurot. Kui juriidilisele isikule sama teo eest määratava rahatrahvi ülemmäär on 3200 eurot või mõned tuhanded eurod kõrgem, siis sellisel kujul ei ole juriidilise isiku karistusel preventiivset toimet, samuti on füüsilise ja juriidilise isiku karistused omavahel ebaproportsionaalsed.

Üldtõdedest ja selgitustest tulenevalt on selge, et VKEMS-is sätestatud väärteotrahvide tervikuna ajakohastamine on oluline teema, millega tuleb tegeleda. **On tervitatav, et §-de 6² ning 6⁵ karistustsüsteem on kavas korrigeerida, kuid meie arvates tuleb seda määrata oluliselt kõrgemaks kui hetkel väljapakutud kuni 32 000 eurot. See määr jääb 2007. aastasse.**

2. Märkime, et tegelikult peab menetluse säte (§ 6⁴) paiknema eriseadustes siiski vastutuse sätete lõpus, mitte ei jää nende vahele nagu VKEMS-is praegu on. Palume vaadata näiteks vedelkütuse seadust² (§ 35) või vedelkütusevaru seadust³ (§ 22).

Ka nendes eriseadustes vajab juriidilise isiku karistustsüsteemi korrigeerimist. Palume teavet, millal on kavas nendes seadustes muudatused teha.

3. VKEMS § 6 lõike 1 kohaselt võib välisriigis registreeritud sõiduki, mille kütusesüsteemis on avastatud erimärgistatud kütus, Eestist välja lubada pärast nimetatud rikkumisega seotud asjaolude selgitamist ja **selle rikkumise eest määratud rahatrahvi maksmist.**

Palume teavet, kas seda sätet on reaalset ka kohaldatud. Sama küsimus on ka § 6 lõike 2 osas. See säte näeb ette, et juhul, kui välisriigis registreeritud sõiduki juht on lahkunud Eestist enne § 6 lõikes 1 nimetatud rikkumise eest temale määratud rahatrahvi maksmist, **lubatakse tal pöörduda Eestisse vaid tingimusel, et see rahatrahv on makstud.**

4. Soovitame seletuskirja mõju osa täiendada riskide käsitlemisega, kuna riskide selgem hindamine aitaks parandada analüüsi tasakaalustatust ja tagada parema vastavuse hea õigusloome ja normitehnika eeskirja nõuetele.

Samuti soovime sisukokkuvõttes esitada lahendusettepanekutega kaasnev mõju lisaks

² [Vedelkütuse seadus–Riigi Teataja](#)

³ [Vedelkütusevaru seadus–Riigi Teataja](#)

halduskoormusele ning täpsustada väidet ettevõtjate halduskoormuse muutuse kohta, selgitades lühidalt, millest tuleneb hinnang, et halduskoormus ei muutu.

5. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisas esitatud seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa:
Seletuskirja fail Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Markus Ühtigi 51914873
Markus.Yhtigi@justdigi.ee

Einar Hillep
Karen Alamets